

BIBLIA

Az októberi elmélkedéseket Podmaniczki Imre (Izsák), a novemberieket Tóth Miklós (Fertőd-Eszterháza) készítette.

Október 7. — Évközi 27. vasárnap — Mk 10,2–16 — „Menő” vagy haladó?

Jézus tesz a modernre, a trendire, a „ma már” sznobságára. Jézus maradi. Vagyis megmarad szilárdan és hűségesen a „kezdeti” isteni gondolatnál, s onnan egy tapodtat sem tágit. Ő tudja, miért. Mert az Isten, a háromságos Isten alkotja meg az embert a maga képmására, kettőből egyet, s az új teremtmény természetrajza nem lehet más, mint az Alkotóé: Atya-Fiú-Szentlélek – Egy Isten. Jézus és az Atya: Egy – a Lélekben. Nincs szó válásról, elhidegülésről, csak egyről van szó: egyre inkább egybenőni, és ebben az egységben megerősödni. Az élet trendje a növekedés, a teljesség felé való

nyújtózás. Így keresi minden percben Jézus az Atya akarát, s teszi is, azonosulva Vele élete és vére árán is. Az élet élni akar, a szeretet teljesedni akar. Atya-Fiú-Szentlélek egy akar lenni. Jézus nem akar ariánus lenni. Ami ezzel ellentétes, az megcsúfolása az Istennek: sorvadás és pusztulás.

Nemcsak a házasság törvénye ilyen, hanem minden élőé is. Kikel, növekedik, teljességre jut. Megszületik, minden készségét kifejelesztve felnőtté válik. A szeretet élni akar, teljessé válni akar, s mivel adni akar, gyümölcsöt akar teremni. Ez a törvénye, ez a rendje, ez a szeretet-Isten

képmása az emberben. Ezzel szembe-menni: konok, önző, keményszívű cselekedet.

A teremtett világ vonásai csak előképek, előremutatnak a teljes odaadásra, a hiány nélküli áldozatra. Jézus elhagyta Atyját, értünk szegényé lett, hogy mindnyájunkat gazdagítson. Misztikus egységben egyesül a benne hívőkkel. Ő a Völegény, népe a menyasszony. Ragaszkodik Egyházához, ragyogó tisztává akarja tenni, amelyen se szeplő, se ránc, se más fogyatkozás ne legyen. S velünk marad a világ végéig. De helyet is készít nekünk, hogy végleg együtt legyünk, s részt kapjunk az élet teljességéből. Ilyen egységet, végleges ragaszkodást kíván meg Ő, az Atya képmása az istenarcú embertől is.

Milyenek szeretne látni minket? Ragaszkodónak, töretlen bizalmúnak, ártatlan, fondorlatok nélküli szívvel élőknek – mint a kisgyermek. Hogy igazi gyermekek legyünk. A gyermek kapaszkodik, a kamasz húzódozik, a hívő ragaszkodik. Élvezi Jézus érintését, és szeretne hozzábújni. Hogy úgy legyen, mint a teremtés kezdetén volt.

Október 14. — Évközi 28. vasárnap — Mk 10,17–30 — Olcsó mennyország?

Ó, dehogyan olcsó, sőt nagyon drága! Nem lehet imádsággarasokért, alamizsnafüllérekért megvenni, sőt a Tízparancs dénárjai is elégtelenek a mennyország megszerzésére. Érzik ezt a Jézus elé boruló ember is: valamit még tennie kellene. Előírások jámborsága nem adja meg a lelke bizonyosságát, hogy eleget fizetett az örök életért. Szívesen adna még valamit – de mindent nem. Az már túl sok lenne. Pedig Jézus felkéri a táncra: „Mondd már ki, te mafla, hogy azért mondasz jónak, mert az Isten vagyok: Te vagy a Messiás, az élő Isten Fia!”

Azért ez az ember szimpatikus nekem: különösen az, hogy elszomorodott, mert szerette volna megtenni,

amit Jézus mondott, de nem tudta. Aki túlságosan a földre nehezedik, teli zsebbel biztonságban érzi magát, nagyon nehezen tud szeretni, karjait felnyújtani, hogy egészen Istenbe kapaszkodjék. Nem is élvezi a mindent odaadni tudók titkos boldogságát, amire Jézus el akarja vezetni. Mit ér a gazdagsága, mit ér a jámborsága, ha nem egészen, felszabadultan az Úr?

Olyan sokféle kötelékünk van: a szürke anyagiaktól kezdve a színes emberi kapcsolatokig. Minden lehet akadály, ha Jézus ránk tekint és megszeret. Mert az odaadásunk egyenesen arányos a szeretetünkkel. Azzal is, ahogy felismerjük és megtapasz-

taljuk Jézus szeretetét, azzal is, ahogy mi „belezügünk” Istenbe. Saul fia, Jonatán megkedveli Dávidot, s mindent neki ad. Köntösét, övét, kardját és kedvenc tárgyait, amelyekhez annyira ragaszkodott. De a fellángoló szeretet mindent levét és ádatat vele, mert megszerette a lelke Dávidot.

Szüksős kis élet a tanítványoké: rozszant hajó, foltozott hálók, kopott evezők. De nekik csak ez van. Mindent odahagynak Jézusért. És ők tudnák megmondani, hogy mindent hátrahagyva mekkora boldogság érte őket, s mindent százszorosan visszakaptak. Sőt, nemcsak elnyerték az örök életet, hanem a mennyei Jeruzsálem talpkövei is lettek.

Október 21. — Évközi 29. vasárnap — Mk 10,35–45 — „Amint a mennyben...”

Hallatik – Pázmány Péterrel szólva –, hogy a Sátán bukása onnan támadt, hogy Isten kinyilvánította, mi a módi a mennyben: a nagyobb szolgálja a kisebbet. Erre mondta Lucifer: Nem szolgállok! Olyan vagyok, mint az Isten! – Hát, nem olyan vagy! Pont a fordítottja vagy! Mert az Isten nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon, és életét adja sokakért. Furcsa nekem, hogy ez a két tanítvány (vagy anyjuk, Szalómé, a másik verzió szerint), az utolsó jeruzsálemi út előtti időig sem értették meg, mi a mennyei norma. Ott az utol-

só helyre ülnek, ott lábat mosnak. Az angyalok embert szolgálnak. De hát a Szikla-Péter is nehézfejű, mert ő sem tudja elviselni, hogy Jézus, az Úr és Mester, a rabszolgák rendjében utolsóként, megmossa a lábát. „Példát adtam nektek: amint én cselekedtem, úgy kell nektek is tennetek.” Nos, ez a mennyei rend és trend. Ilyen rend kellene a földön is, ha Isten országát akarunk, az Isten Fiával, Jézussal építeni. Jakab, János és Péter hamarosan rájön.

Persze ott, ahol a hatalom dicsfényében lehet sütkérezni, palotákban lakni, élet és halál urainak lenni, nagyméltó-

ságú uraknak hívatni – ott nagy a tülekedés és sorban állás. De ha az elsőség kicsiséget, üldözöttséget, szolgálatot jelent, ott igen rövid lesz a jelentkezők sora. Mindenkinek mindene lenni, minden egyház gondját vállunkra venni, közben állandó támadásoknak kitéve lenni – nos, ott nem igen kapaszkodnak az első helyek után. Ha miniszternek lenni valóban szó szerint szolgálatot jelent, nagy bajban van a miniszterelnök. Talán ezért mondta a megválasztott Luciani bíboros a kétharmad után: „Az Isten bocsássa meg nektek, amit velem tettetek!” I. János

Pálként bele is halt a szolgálatba egy tágas hónap múltán.

Ugye, gyakorló szülő vagy? Letérsz, és bekötöd a gyerek cipőfűzőjét.

Nyakadban hordozod. Lemondasz mindenről, hogy adhass. Fáradtan örülsz, hogy jóízűen alszik. Éjfélkor felkelsz a szomszéd baján segíteni. Mindenkinék

mindene akarsz lenni. Nos, hát utolsó vagy, nagyként kisebb vagy, de tudja az Atya, hova ültessen. Valahova az értünk kicsinnyé lett Fia közelébe.

Október 28. — Évközi 30. vasárnap — Mk 10,46–52 — Kihez menjünk?

A lehetőségek akkor is széles skálán mozogtak. Farizeusok és írástudók, papok és főpapok, maguk csinálta és Isten által rendelt próféták. Szóval, sokan voltak.

Voltál már abban a helyzetben, hogy kérned kellett? Nem folyamatosan, csak egyszer. És találkozál a lenéző, megalázó „nekem van” tekintettel? Nem? Adj hálát az Istennek! Ez az ember, ki tudja, mióta, így szerezte mindennapi kenyerét. Megalázva kinek-kinek kénye-kedve szerint kiszolgáltatta. Érzed?

Szerencséje volt, hogy az arcokat nem láthatta, de a garas csörrenéséből tudta, milyen arccal vetették oda.

Miért éppen Dávid Fia? Mit várt tőle? Busásabb alamizsnát? Aligha! Azt, amit e szó jelentett: Izrael üdvösségét, az atyáknak tett ígéret beteljesedését. Dávid Fia az volt, aki Istentől jön népe megváltására. Aki örömhírt visz a szegényeknek, szabadulást a foglyoknak, s megvilágosodást a vakoknak. Aki hirdeti az Úr kegyelmének esztendejét. Hozzá ki-

ált. Mit kezdene a názáreti ács- csal? Mit Mária fiával, Jakab és Simon testvérével? Hogy garast adjanak? Nem, ő a világ Világossága után kiált: Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!

Van, amit embertől nem, csak Istentől kérhetünk. Ez a megalázott vak megtalálta, amit mi így vallunk meg: Világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. És Márta fellángolt szívének sóhaját: „Mert Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia, aki a világba jön!”

November 4. — Évközi 31. vasárnap — Márk 12,28b–34 —

Eszmecsere a jeruzsálemi templomban a főparancsról

Az evangéliumi részlet a hit és az Istennek tetsző élet rövid foglalata.

A templom volt a legmegfelelőbb hely erre a beszélgetésre és eszmecsere. Itt az imádás és az Isten-tisztelet központjában a beszélgetés során a lényegről volt szó, minden parancs elsejéről. Sok parancsot kellett volna teljesíteni, olyan sokat, hogy nehéz lett volna a parancsokat helyesen értelmezni, jól áttekinteni; és a fontossági sorrendet is könnyen elhibázhajtuk.

Érdekesekek a körülmények is. Miként került sor erre a beszélgetésre Jézus és az írástudók között? Amint megérkezik Jeruzsálembe, Jézus első útja a templomba vezet. Már többször próbára akarták tenni, és csapdába

csalni. Mindenki azt akarja a zászlájára írni: Én csapdába csaltam Jézust.

Jézus mindig többet mond válaszában, mint amit kérdeznek tőle. Most is így van. Az írástudó kérdése nem szokatlan. Bárki föltehetné volna. Jézus válasza sem szokatlan: „Halld Izrael!” Ezt az imádságot a vallásos zsidó ember mindennap elimádkozza. Fölmondja az első parancsot – ez a legtermészetesebb. A mindennapi ismétlés formálja, alakítja a gondolkodását. Jézus válaszában új dimenzió nyílik: A fölfelé, az Isten felé való (vertikális) gondolkodást kiterjeszti, kibővíti az ember felé való (horizontális) gondolkodással.

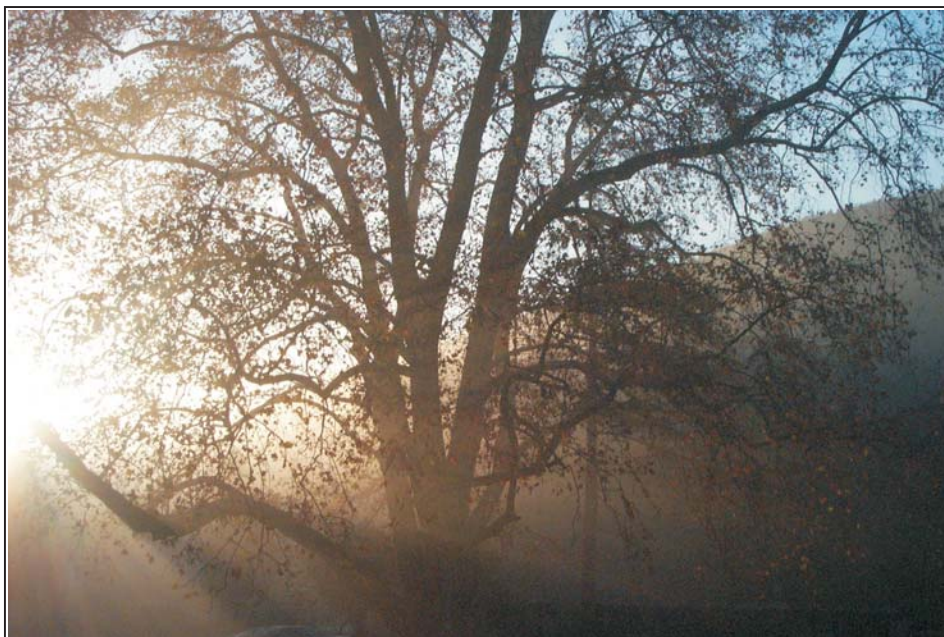
Itt a jeruzsálemi templomban minden az oltárra és az áldozatbemutatás-

ra irányul és összpontosul. Jézus továbblép. Elmondja az „igazi imádás” titkát: a szeretet etikája azt jelenti, az Istent szeretni annyit tesz, mint az emberekkel, a felebarátainkkal együtt érezni, az éhezőknek ételt adni, a ruhátlanokat felöltöztetni, a hontalanoknak szállást-tetőt adni a fejük fölé, és a szomorúakat megvigasztalni.

A kőből épült templom csak egyik központja az Isten-tiszteletnek. A másik központ az emberszívekben van: „Testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma” (1Kor 6,19). Megfontolandó tehát, hogy emberképünk tükrözi igazán Isten-képünket.

Érdekel-e mélyebben Jézus tanítása? Istenképünk és emberképünk közzelít-e Jézuséhoz?

November 11. — Évközi 32. vasárnap — Mk 12,38–44 — Kerüljük a lelki ürességet!

A farizeusok a lelki tartalom helyett a külsőségekre adtak; arra, hogy külsőleg hogyan néz ki, nem pedig arra, hogy belsőleg milyen emberek. Arra adtak, hogyan vélekednek róluk az emberek, de arra nem, hogy jóság, szeretet, adakozás, igazság, a szegények, és az özvegyek védelme tartalmassá tegye az életüket. Feltűnősködtek az emberek előtt, de nem szerénységükkel és helyes alázatukkal, hanem kevélységükkel és a főhelyek elfoglalásával. Az imádság külső formája szerint nagyokat imádkoztak, a szívük azonban nem emelkedett föl az Istenhez. Imamalomként elmondták a zsoltárokat, de nem hódoltak Isten előtt, nem kértek tőle bocsánatot, és nem adtak neki szívből hálát.

Ezeknek a helytelen magatartásformáknak mik lehetnek a következményei?

Nem az istenfélő lelkület a fontos, hanem az imádság látszata. Ilyen képzetű magatartással elér bennünket a lelki üresség. A feltűnési mánia és a feltűnési viselkedés nem pótolja és helyettesíti a tettekben megmutató szeretet. A kevélység, az uralomvágy és a hatalomvágy kiegészíti a lelket, a bensőt. Helyesen mondja Assisi Szent Ferenc: „Amennyi az ember az Isten előtt, annyi ő, és nem több.”

Mi a teendőnk, hogy ne a farizeusok magatartása legyen ránk a jellemző?

Vegyük észre mellettünk lévő, szükségét szenvedő embertársunkat. Már faluhelyen, az előző helyemen is megtapasztaltam, hogy sokan vannak az idős, magukra maradt emberek, szülők, nagyszülők. A gyermekek és az unokák elkötöztek a városokba, s ritkán látogatnak haza szüleikhez. Mi, akik ott élünk mellettük, hallgassuk meg őket, és ha kell, segítsünk nekik!

Egyéni életünkben pedig törekedjünk arra, hogy elkerüljük a képzetűséget, legyőzzük magunkban az uralomvágy és hatalomvágy kísértését. Imádságunk legyen őszinte Istenhez fordulás.

Mindezek legyőzésében segíthetnek bennünket családtagjaink és közösségi testvéreink, akik figyelmeztetnek bennünket hibáinkra és jellembeli rossz tulajdonságainkra. Fogadjuk meg figyelmeztető szavukat, és igyekezzünk kijavítani hibáinkat. Helyes önismeretünk és önnevelésünk is segít ebben.

Nem vagyok-e a látszatok embere? Tudok-e a kicsiből is nagylelkűen gazdálkodni, és a kevésből is szívesen adni?

November 18. — Évközi 33. vasárnap — Mk 13,24–32 — Életünk vetése beérik

Jézus ezzel a sötétnek tűnő megfogalmazással nem ijesztgetni akar bennünket, hanem figyelmeztetni arra, hogy életünknek egyszer vége lesz, ahogyan ennek a világnak is. A modern festészet is sokszor így ábrázol. Meg kell magyarázni, hogy mit ábrázol a kép. Az első keresztények abban reménykedtek, hogy még az ő idejükben újra eljön Jézus, és akkor ők is vele együtt mennek a mennybe. Ezért föl akartak készülni, elő akartak készülni a vele való találkozásra. Komolyan vették, hogy nem lélekben rendezetlenül, közömbösen és bűnösen akarnak találkozni Jézussal, hanem lélekben méltó módon. Ez a remény éltette az első keresztényeket.

Jézus pedig második eljövetelekor összegyűjti választottait, vagyis az ő követőit országába. Ez egyben figyelmeztetés is nekünk, hogy mindenkor legyünk készen a vele való találkozásra.

Jézus állásfoglalásra is késztet bennünket. Már itt, földi életünkben állást kell foglalnunk vele kapcsolatban: Mellette, vagy ellene vagyok?

A képek mit mondanak? A világban ezek a jelek arra utalnak, hogy a világ rendje fölbomlik, és az összevisszaság jelentkezik.

Jézus az emberek lelkében az összekuszálódott dolgokat (bűn, rossz, betegség, fogyatékoság), egyenesbe akarja hozni, a kusza szálakat ki akarja simítani. Kérdezhetnénk: Mi ebben a

mi szerepünk és feladatunk? Ne csak Jézusnak kelljen ebben munkálkodnia, hanem mi is tegyünk meg a magunkét. Feladatunk az állandó lélekjobbítás, a felebaráti szeretet-cselekedetek, és az, hogy az esetek mellé odaálljunk.

Az egyházi év a vége felé közeledik. A szentírási szakaszok pedig a ránk váró, szüntelenül közeledő világvégét jövendölik meg. Életünk vetése beérik. Az újjáteremtett világ-mindenségben megmarad és beteljesedik mindaz, ami értékes és marandó volt itt a földön, ami pedig pelyva és értéktelen, azt kidobják.

Igyekszem-e, hogy minél inkább Jézus mellett foglaljak állást cselekedeteimmel és szavaimmal egyaránt? Éber, virrasztó lélek vagyok-e?

November 25. — Krisztus Király ünnepe — Jn 18,33b–37 —

Ki van életem középpontjában?

Az emberiség történelmében sok elvetemült, lelketlen és gonosz királyt ismerünk. XII. Piusz pápa 1925-ben mégis meghirdette az akkor is nagyon megzavarodott és hatalommániás világnak Krisztus Király ünnepét. Ezzel az ünneppel talán azt akarta megerősíteni, hogy az emberek figyeljenek Jézus Krisztus tanítására. Arra a fontos igazságra figyelmeztet bennünket, hogy Jézus Krisztus legyen életünk középpontjában. Jézus Krisztus személyét és tanítását ismerjük meg minél jobban és mélyebben, és a szerint élünk is.

Amikor meghalljuk ezt a szót, hogy király, akkor belénk sulykolt történelmi tanulmányaink alapján egy zsarnoki, kiszámíthatatlan és rettegett uralkodóra gondolunk. Ellenszenv támad bennünk a király szó hallatán.

Bár a személy testesíti meg a hatalmat, az erőt és az uralmat, az ellenszenv alapja nem a személyben, hanem a dologban rejlik, azaz a király szerepében és feladataiban: uralkodik, élet és halál ura, törvényeket hoz, büntethet stb.

Hogy mi, emberek ne gonosztetteket vigyünk végbe, ne uralkodjunk, és ne zsarnokoskodjunk mások fölött, ahhoz az kell, hogy Jézus Krisztus evangéliuma és tanítása szerint neveljük önmagunkat: türelemre, munkára, megbocsátásra, békére, tiszteletre és szeretetre. Ma azért neveltetlenek és tiszteletlenek az emberek, a fiatalok és a gyerekek, mert helytelenül azt gondoljuk, hogy mindent szabad. Gondoljunk arra, hogy magunkat is, másokat is nevelni fáradságos és küzdelmes feladat, sok-sok erőfeszítést kíván tőlünk.

Akkor tudunk normálisan együtt élni a földön (az egyes emberek is, meg a népek, nemzetek is), ha az igazságosság, a béke, a rend és a szabadság érvényesül, mégpedig minden ember javára.

Jól értem-e Krisztus Király ünnepét? Az igazság királyának tartom-e? Hűséges vagyok-e hozzá?

* * *

Mindszenty József bíboros úr 120 éve született. Átérezte egyházunk és nemzetünk sorsát. A világon szétszórta élő magyarokra így emlékeztet: „A magyar fa leveleit messze elhordta a világfergeteg. Eggyel-eggyel találkozva, ne mondjátok Káinnal: Vajon őrzője vagyok-e öcsémnek? Bizony, az vagy! Vigyázzatok minden árva magyarra, mint a szemetek világára, és ne múljon el egyetlen nap, hogy valamelyik árva falevelre jótéteményt ne irtatok volna!”